

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/134/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813209194
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3813209194.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v spore žalobcu K., zastúpeného Z. proti žalovaným 1) N., 2) G., obaja zastúpení N., o zaplatenie 4.745,49 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 29. októbra 2014, č.k. 8C/78/2013-275, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalobu zamietol, vo výroku, ktorým vyslovil neprijateľnosť zmluvnej podmienky a vo výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

Žalovaní 1), 2) **m a j ú n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie žalobu žalobcu a vzájomnú žalobu žalovaného 1) zamietol (prvý a druhý výrok), vyslovil, že zmluvná podmienka, uvedená v článku II bod. 1 písm. c) Dohody o ručení, ktorú s právnym predchodcom žalobcu spoločnosťou G. uzatvorila dňa 12.01.2005 žalovaná 2) v znení: „a všetkých ostatných zmlúv uzavretých medzi Veriteľom a Dlžníkom,“ je neprijateľná (tretí výrok) a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovaným trovy konania vo výške 2.115,13 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že žalovaný 1) uzatvoril dňa 12.01.2005 s právnym predchodcom žalobcu - G. zmluvu o úvere číslo XXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanému 1) poskytnutý úver vo výške 3.319,39 Eur, pri úrokovej sadzbe 12,30 % p.a. Žalovaný 1) sa zaviazal poskytnutý úver splácať v mesačných splátkach vždy k 20. dňu v mesiaci s tým, že splatnosť prvej splátky bola dohodnutá zmluvnými stranami na termín 20.02.2005 a konečná splatnosť úveru na termín 20.01.2012. Žalovaný 1) čerpal úver vo výške 3.319,39 Eur dňa 12.01.2005. Na zabezpečenie návratnosti záväzku zo zmluvy o úvere uzavrel právny predchodca žalobcu so žalovanou 2) dohodu o ručení dňa 12.01.2005, v ktorej sa žalovaná 2) zaviazala uspokojiť pohľadávku veriteľa, ak tak neurobí dlžník a zároveň vyhlásila, že si je vedomá všetkých právnych dôsledkov súvisiacich s dohodou o ručení, a že obsah a rozsah záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere veriteľa, za ktoré sa zaručuje, sú jej známe, vrátane práv a povinností, ktoré z tohto ručenia vyplývajú. V bode II. dohody o ručení sa pod bodom 1. písm. c) uvádza: „Ručiteľ týmto vyhlasuje, že podľa ustanovenia § 303 a nasl. Obchodného zákonníka uspokojí nasledovné pohľadávky Veriteľa: Pohľadávka na uhradenie nákladov podľa Úverovej zmluvy, tejto dohody a všetkých ostatných zmlúv uzavretých medzi Veriteľom a Dlžníkom.“ Žalovaní 1), 2) si svoj záväzok, vyplývajúci zo zmluvy o úvere, nesplnili a poskytnutý úver nesplatili ani do dňa dohodnutej konečnej splatnosti úveru, t. j. do dňa 20.01.2012. Celkovo bolo na splatenie úveru zaplatených 1.720,55 Eur, a to vo viacerých, rôzne vysokých a nepravidelných splátkach, pričom posledná splátka na zaplatenie úveru bola zaplatená dňa 17.10.2008 vo výške 165,97 Eur. Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 21.12.2010 bola predmetná pohľadávka postúpená z pôvodného veriteľa - G. na žalobcu. Žalobca písomným plnomocenstvom zo dňa 01.01.2011 splnomocnil spoločnosť C., so sídlom v H. na všetky

úkony pri mimosúdnom vymáhaní pohľadávok, okrem iného aj na to, aby v jeho mene splnomocnenec odstupoval od zmlúv, na základe ktorých pohľadávky vznikli, alebo tieto vypovedal, alebo vyvolal predčasnú splatnosť pohľadávok. Splnomocnenec v mene žalobcu písomne oboch žalovaných listom zo dňa 17.02.2011 vyzval na zaplatenie sumy 6.442,10 Eur, pričom uviedol: „Dlžná suma vznikla z titulu nezaplatenia úveru č. XXXXXXXXXX, jej výška je vyčíslená ku dňu 17.02.2011. Nakoľko ste sa dostali do omeškania s plnením vyššie uvedeného záväzku, odstúpil týmto veriteľ podľa § 506 Obchodného zákonníka od zmluvy o úvere, čím sa Váš záväzok stal splatným v celom rozsahu spolu s príslušenstvom.“ Táto písomnosť bola zaslaná žalovaným na adresy uvedené v zmluve o splátkovom úvere, resp. v dohode o ručení dňa 28.02.2011 poštou. Súd prvej inštancie konštatoval, že zmluvné strany si v zmluve o úvere dohodli, že ich právny vzťah sa bude riadiť ustanoveniami Obchodného zákonníka. Napriek uvedenému súd prvej inštancie postupoval podľa osobitnej právnej úpravy v zmysle zásady *lex specialis derogat lex generali* podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, nakoľko v danom prípade sa jedná o právny vzťah zmluvných strán na základe spotrebiteľskej zmluvy, pri uzatváraní ktorej boli žalovaní 1), 2) v postavení spotrebiteľov, keďže, ako je známe z činnosti súdu, G. má v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Je zrejmé, že v danom prípade sa jedná o vopred pripravenú formulárovú (typovú) úverovú zmluvu spoločnosti G., ktorej obsah žalovaný 1) nemal možnosť reálne ovplyvniť. Vopred pripravená a naformulovaná bola zo strany spoločnosti G. i dohoda o ručení, ktorej obsah a znenie zmluvných podmienok žalovaná 2) nemala možnosť pred jej podpísaním ovplyvniť. Súd prvej inštancie právny vzťah medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom 1), založený Zmluvou o úvere zo dňa 12.01.2005, považoval jednoznačne za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zároveň konštatoval, že ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Je nepochybné, že právny predchodca žalobcu bol v čase uzavretia zmluvy veriteľom a žalovaný 1) bol v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľom. Vzhľadom na uvedené tiež platí, že zákon o spotrebiteľských úveroch patrí do oblasti predpisov občianskeho práva a je vo vzťahu k Občianskeho zákonníku *lex specialis*. Uvedené znamená, že pokiaľ určité otázky nie sú výslovne upravené zákonom č. 258/2001 Z. z., použijú sa na ich riešenie príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, vrátane všeobecných ustanovení o záväzkoch. Aj v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sa nemôžu odchýliť od ustanovení Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa. Listom zo dňa 17.02.2011 žalobca odstúpil od Zmluvy o úvere podľa § 506 Obchodného zákonníka, ako aj v súlade s ustanovením 7.6.1 Všeobecných obchodných podmienok z dôvodu porušenia povinností riadneho a včasného splácania úveru zo strany žalovaného 1). Zároveň vyzval žalovaných k zaplateniu aktuálneho dlhu vo výške 6.442,10 Eur. Ak žalobca ako veriteľ odstúpil dňa 17.02.2011 v zmysle ustanovenia 7.6.1 Všeobecných obchodných podmienok od Zmluvy o úvere, pričom odstúpenie bolo žalovanému 1) v zmysle ustanovenia 10.3 Všeobecných obchodných podmienok doručené najneskôr tretí deň po jej odoslaní (28.02.2011), t. j. najneskôr dňa 03.03.2011, uvedeným dňom došlo k zániku predmetnej Zmluvy o úvere zo dňa 12.01.2005. V zmysle § 506 Obchodného zákonníka sa žalobca voči žalovaným domáha zaplatenia neuhradenej istiny v sume 4.745,49 Eur spolu s 12,30 % ročným úrokom z istiny 2.345,95 Eur od 22.12.2010 až do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z istiny 4.360,40 Eur od 22.12.2010 až do zaplatenia. Na základe vykonaného dokazovania a v zmysle § 5 zákona č. 258/2001 Z. z. a § 48 ods. 1 a 2, § 54 ods. 1 a § 457 Občianskeho zákonníka dospel súd prvej inštancie k záveru, že ak žalobca dňa 17.02.2011 odstúpil od predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, došlo k jej zrušeniu od začiatku a účastníci predmetnej zmluvy sú si povinní v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka vrátiť všetko, čo podľa nej dostali. V zmysle § 39, § 54 ods. 1, § 48 a § 457 OZ je nutné konštatovať, že zmluva sa zrušuje s účinkami od začiatku *ex tunc* (§ 48 ods. 2), a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bez dôvodné obohatenie, náhrada škody), účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia podľa § 457 OZ. V tomto prípade vzniká žalobcu domáhať sa od žalovaného 1) vrátenia poskytnutého úveru, nie však úrokov za úver zo zmluvy zrušenej s účinkami od jej vzniku. Súd prvej inštancie konštatoval, že ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovenia Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa o vrátenie plnenia úrokov napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami *ex tunc*, postavenie spotrebiteľa zhoršuje, inými slovami povedané, dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy dohodnutej medzi stranami sporu sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy Občianskeho zákonníka. Nemožno tiež prehliadnuť, že je to žalobca (resp. jeho právny predchodca) ako dodávateľ, ktorý naformuloval zmluvu a dobrovoľne sa rozhodol využiť

ustanovenia zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia. Ustanovenie článku všeobecných obchodných podmienok, podľa ktorého má spotrebiteľ plniť zmluvné povinnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy, je upravené pre žalovaného nevýhodnejšie oproti úprave v § 48 v spojení s § 457 OZ. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je v súlade s právom Európskej únie, ktoré umožňuje členským štátom prijať na ochranu spotrebiteľa aj prísnejšie ustanovenia, než aké odporúča Smernica rady 93/13/EHS. Súdom prináleží súdna kontrola zmluvných podmienok a dokonca aj abstraktná kontrola zmlúv (§ 153 ods. 3, 4 O.s.p.) s cieľom vylúčiť zo života bežných ľudí neprimerané podmienky, ktoré zhoršujú kvalitu života. Vzhľadom na uvedené majú v prejednávanej veci prednosť osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy spotrebiteľského práva, vrátane ustanovení § 52 až § 54 OZ. O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, neboli žiadne pochybnosti a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Pokiaľ teda žalobca v predmetnej veci presadzoval obchodno-právnu úpravu odstúpenia od zmluvy aj s poukazom na ustanovenie § 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, súd prvej inštancie poukázal na to, že toto ustanovenie presne odkazuje v súvislosti s odstúpením zmluvy nie na Obchodný zákonník, ale na § 48 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie uzavrel, že ak právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému 1) spotrebiteľský úver na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere v sume 3.319,39 Eur, od ktorej žalobca dňa 17.02.2011 odstúpil, je žalovaný 1) povinný vrátiť žalobcovi z titulu bezdôvodného obohatenia len rozdiel medzi sumou poskytnutého úveru 3.319,39 Eur a sumou, ktorú doteraz žalobcovi zaplatil vo výške 1.720,55 Eur. T. j. celkom má žalovaný 1) vrátiť žalobcovi sumu 1.598,84 Eur, nakoľko zmluva o spotrebiteľskom úvere sa odstúpením zrušila s účinkami ex tunc a účastníci tejto zrušenej zmluvy sú si povinní vrátiť to, čo na základe takejto zrušenej zmluvy dostali, a to bez akýchkoľvek úrokov dohodnutých v zrušenej zmluve. Ak si túto povinnosť žalovaný 1) dobrovoľne nesplní, môže sa žalobca domáhať jej splnenia od žalovanej 2), z titulu jej ručiteľského záväzku. Účinky odstúpenia od zmluvy v posudzovanej veci nastali dňom 03.03.2011 a v tento deň začala plynúť i dvojročná subjektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré žalovaný 1) získal na základe od počiatku zrušenej zmluvy a táto uplynula dňa 03.03.2013. Keďže žalobca svoj návrh podal až po jej uplynutí dňa 15.05.2013, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný 1) voči žalobcovi úspešne uplatnil námietku premlčania. Nakoľko všetky námietky, patriace dlžníkovi, môže voči veriteľovi uplatniť i ručiteľ, súd prvej inštancie dospel k záveru, že aj žalovaná 2) voči žalobcovi úspešne uplatnila námietku premlčania, a preto žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalovaný 1) sa vo svojej vzájomnej žalobe domáhal určenia, že zmluvné podmienky a časti zmluvných podmienok uvedené v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.01.2005 a vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktoré sú súčasťou Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.01.2005, ktorú uzatvoril s právnym predchodcom žalobcu, sú neplatné. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že pokiaľ by aj žalovaný 1) namietané ustanovenia Zmluvy o úvere, resp. Všeobecných obchodných podmienok podrobil podrobnému prieskumu z toho hľadiska, či obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky alebo nie a tieto aj vyhlásil za neplatné, právne postavenie žalovaného 1) by sa nijako nezmenilo, nakoľko Zmluva o úvere a aj Všeobecné obchodné podmienky boli v dôsledku odstúpenia od zmluvy zo strany žalobcu od počiatku zrušené. Z uvedeného je zrejmé, že neexistuje naliehavý právny záujem žalovaného 1) na ním požadovanom určení v zmysle ustanovenia § 80 písm. c) O.s.p., a preto súd prvej inštancie vzájomnú žalobu žalovaného 1) zamietol. Žalovaná 2) sa svojou vzájomnou žalobou domáhala určenia, že v časti článku II bod. 1 písm. c) Dohody o ručení, ktorú s právnym predchodcom žalobcu uzatvorila dňa 12.01.2005, sú neplatné. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná 2) má naliehavý právny záujem na takomto určení, keďže v dôsledku formulácie použitej v uvedenom článku dohody o ručení je jej právne postavenie neisté. Uvedené ustanovenie teda podrobil prieskumu a súdnej kontrole, z toho hľadiska, či obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a dospel k záveru, že jeho časť skutočne obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, nakoľko formulácia obsiahnutá v jeho závere „a všetkých ostatných zmlúv uzavretých medzi Veriteľom a Dlžníkom“ nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne, pričom zároveň spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, nakoľko umožňuje rozšíriť ručiteľský záväzok spotrebiteľa aj na akékoľvek budúce pohľadávky na úhradu nákladov vzniknutých na základe akýchkoľvek budúcich zmlúv uzavretých medzi dodávateľom - veriteľom a dlžníkom, čo je treba jednoznačne považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. V zmluvnom dojednaní uvedenom v tomto bode po spojkú „a“ súd prvej inštancie nenašiel žiadnu neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalovaná 2) dobrovoľne pristúpila k uzatvoreniu dohody o ručení, na základe ktorej sa zaviazala uspokojiť pohľadávku veriteľa vzniknutú na základe konkrétnej zmluvy o úvere, uzavretej medzi

veriteľom a dlžníkom dňa 12.01.2005, pokiaľ tak dobrovoľne neučiní dlžník. Zmluvné dojednanie, uvedené v prvej časti, rozširujúce ručiteľský záväzok žalovanej 2) aj na uspokojenie pohľadávok na uhradenie nákladov podľa konkrétnej úverovej zmluvy a konkrétnej dohody je preto určité, jasné a zrozumiteľné, a hoci aj rozširuje ručiteľský záväzok spotrebiteľa, nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, nakoľko rozsah možných povinností spotrebiteľa - ručiteľa obmedzuje len na úhradu nákladov, ktoré môžu vzniknúť z konkrétnych, vopred známych zmlúv existujúcich v čase uzavretia spotrebiteľskej dohody o ručení. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie vzájomnej žalobe žalovanej 2) vyhovel a vyhlásil časť zmluvných podmienok uvedených v dohode o ručení za neprijateľné. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 2 písm. a), písm. b), § 5 zákona č. 258/2001 Z. z., § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1 a 2, § 48 ods. 1, ods. 2, § 457, § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, § 524 ods. 1, ods. 2, § 546, § 548 ods. 2 Občianskeho zákonníka, o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uplatnil odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. b), písm. d) a písm. f) O.s.p. Vytykal súdu prvej inštancie, že zmluvný vzťah medzi stranami sporu, vyplývajúci zo zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX, posúdil ako vzťah spotrebiteľský a pri posudzovaní tohto záväzku použil ustanovenia Občianskeho zákonníka, nakoľko podľa jeho názoru ide o v danom prípade o čisto obchodno-právny záväzkový vzťah, na ktorý je potrebné aplikovať výlučne ustanovenia Obchodného zákonníka. Poukázal na právnu povahu záväzkového vzťahu, ktorý vznikol zo zmluvy, uzavretej medzi stranami sporu podľa Obchodného zákonníka, konkrétne § 497 Obchodného zákonníka, ktorý upravuje zmluvu o úvere. Úverovú zmluvu Obchodný zákonník zaraďuje medzi absolútne obchodno-záväzkové vzťahy v ust. § 261 ods. 3 písm. d), ktoré je ustanovením kogentným a zmluvné strany si nemôžu dohodou vylúčiť aplikáciu Obchodného zákonníka na takýto zmluvný vzťah, teda je stanovená obligatórna pôsobnosť Obchodného zákonníka. Zdôraznil, že zmluvy o úvere sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán, teda bez ohľadu na to, či zmluvnou stranou je podnikateľ alebo nepodnikateľ. Občiansky zákonník ako lex generalis v zmysle ust. § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka sa aplikuje len na tie právne vzťahy, ktoré Obchodným zákonníkom upravené nie sú. Záväzkové vzťahy zo zmlúv, upravených v § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, budú mať vždy charakter absolútnych obchodov, čo znamená, že vždy budú podliehať režimu Obchodného zákonníka. Spotrebiteľský úver z tohto dôvodu je potrebné vnímať ako druh úverovej zmluvy, ktorý je ako typ zmluvy upravený výhradne v Obchodnom zákonníku a má charakter absolútneho obchodno-záväzkového vzťahu. Na základe uvedených skutočností sa na inštitúty, akými sú najmä premlčanie, spôsob započítavania platieb, uznanie záväzku a podobne, ktoré neupravuje zákon o spotrebiteľských úveroch, použijú ustanovenia, upravujúce konkrétny typ zmluvy, v závislosti od ktorej sa tá ktorá spotrebiteľská zmluva odvíja, t. j. v tomto prípade Obchodný zákonník. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 33Odo/1351/2004 Z. z. Keďže súd prvej inštancie na danú vec aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka, má za to, že ide o neprípustnú retroaktivitu, kedy nová právna úprava mení vznik určitého právneho vzťahu, alebo následky právneho vzťahu, ktoré nastali predtým jej účinnosti. Poukázal na princíp právnej istoty ako predpoklad právneho štátu, ktorý v sebe obsahuje efektívnu ochranu všetkých právnych subjektov a predvídateľnosť postupu štátu a jeho orgánov voči právnym subjektom. Žiadne zákonné ustanovenie, zabezpečujúce ochranu spotrebiteľa, a to ani ust. § 54 Občianskeho zákonníka, nezakladá možnosť voľby alebo výberu toho právneho režimu, ktorý je pre spotrebiteľa v tom - ktorom prípade, či momente priaznivejší. To, čo je predmetom posúdenia v rámci ochrany spotrebiteľa, sú zmluvné podmienky a nie právny režim právneho vzťahu. Z týchto dôvodov mal za to, že súd prvej inštancie aplikoval na posúdenie predmetného zmluvného vzťahu nesprávny právny predpis, na základe čoho dospel k nesprávnemu právnemu záveru a predmetnú vec posúdil nesprávne. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Trnave, Krajského súdu v Nitre, Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu Žiliny, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6MCdo/4/2012. Zdôraznil, že v zmysle Obchodného zákonníka odstúpením od zmluvy nevzniká zmluvným stranám nárok na vrátenie bezdôvodného obohatenia, ale nárok na vrátenie poskytnutého plnenia v zmysle ust. § 351 Obchodného zákonníka, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej 4-ročnej premlčacej dobe, ktorá plynie odo dňa, keď oprávnený od zmluvy odstúpil, alebo od momentu, kedy nastali účinky odstúpenia (§ 349 ods. 3, § 350 ods. 1 Obchodného zákonníka). Keďže v danom prípade došlo zo strany žalobcu k účinnému odstúpeniu od zmluvy dňa 03.03.2011 a žaloba bola na súde podaná dňa 15.05.2013, je zrejmé, že žalobca podal svoj návrh pred uplynutím premlčacej lehoty a právny záver súdu prvej inštancie, na základe ktorého žalobu zamietol, je nesprávny. Nestotožnil

sa s právnym názorom súdu prvej inštancie, že zmluvná podmienka, uvedená v časti článku II. bod 1 písm. c) dohody o ručení, uzavretej dňa 12.01.2005 medzi jeho právnym predchodcom a žalovanou 2), je neprijateľná v časti „a všetkých ostatných zmlúv, uzavretých medzi veriteľom a dlžníkom“, nakoľko táto zmluvná podmienka je ako celok formulovaná dostatočne jasne a zrozumiteľne a treba ju chápať v kontexte záväzku vzniknutého zo zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX a všetkých ostatných zmlúv, ktoré boli uzatvorené medzi veriteľom a dlžníkom v rámci tohto záväzku. Považoval za nesporné, že časť zmluvnej podmienky, ktorú súd prvej inštancie vyhlásil za neprijateľnú, sa týka ostatných zmlúv v rámci záväzku, ktorý vznikol titulom predmetnej zmluvy o splátkovom úvere, teda v danom prípade zmluvy o zmenkovom a vyplňovacom práve zo dňa 12.01.2005 a dohody o zabezpečení úveru životným poistením zo dňa 12.01.2005 a nie aj prípadných ďalších budúcich zmlúv, uzavretých medzi veriteľom a žalovaným 1), z ktorého dôvodu má za to, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil predmetnú časť zmluvnej podmienky.

3. Žalovaní 1), 2) vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhli rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu potvrdiť ako správny a zaviazat žalobcu na náhradu trov odvolacieho konania. Súd prvej inštancie správne aplikoval na spotrebiteľský úverový vzťah ustanovenia Občianskeho zákonníka a následne dôvodne ustálil premičanie nároku žalobcu v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca v podanom odvolaní sa usiluje presadiť teóriu absolútneho obchodu a použitie Obchodného zákonníka na právny vzťah strán sporu, uvedený názor je však v súčasnosti prekonaný. Uviedli, že definíciu spotrebiteľskej zmluvy upravoval v § 23a ods. 1 zákon č. 634/1992 Zb., v zmysle ktorého sa za spotrebiteľské zmluvy považovali aj zmluvy uzavreté podľa Obchodného zákonníka. Poukázal na skutočnosť, že doterajšia rozhodovacia prax súdov bola premietnutá do právnej úpravy zákonom č. 102/2014 Z. z. zo dňa 25.03.2014 s účinnosťou od 13.06.2014, ktorým sa zmenil a doplnil Občiansky zákonník tak, že v jeho ust. § 52 ods. 2 sa na konci pripája veta „na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“. Poukázal na rozhodnutie ústavného súdu, sp. zn. I. ÚS 402/2013 zo dňa 19.06.2013, ktorým bolo vyslovené, že aplikácia Občianskeho zákonníka na spotrebiteľský úverový vzťah je ústavne konformná a nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť daného záveru. Zdôraznil, že použitie Obchodného zákonníka ako podpornej právnej úpravy pri spotrebiteľských vzťahoch, je jednoznačne pre spotrebiteľa znevýhodňujúce a naopak, dodávateľa dostáva do ešte výhodnejšieho postavenia. Pokiaľ by súd v kontexte prednesenej argumentácie zotrval paušálne na aplikácii Obchodného zákonníka pri každej formulárovej zmluve, ktorá je označená (dodávateľom) ako úverová zmluva, skízol by do povrchnosti, ktorá opomína obsah hodnoteného právneho úkonu a zároveň by ignoroval zmenu spoločenskej situácie, predovšetkým kogentnú úpravu spotrebiteľských zmlúv, vrátane zmlúv o spotrebiteľských úveroch. Argumentáciu žalobcu, obsiahnutú v jeho odvolaní vo vzťahu k časti rozsudku, ktorým bola vyslovená neprijateľnosť zmluvnej podmienky v časti článku II. bod 1 písm. c) dohody o ručení zo dňa 12.01.2005, uzavretej s právnym predchodcom žalobcu a žalovanou v znení „a všetkých ostatných zmlúv uzavretých medzi veriteľom a dlžníkom“, považoval za účelovú a nespôsobilú spochybniť záver súdu prvej inštancie. Pokiaľ žalobca uvádza, že daná časť zmluvnej podmienky sa mala týkať len zmlúv uzatvorených v rámci konkrétneho úverového vzťahu medzi jeho právnym predchodcom a žalovaným 1), uvedené nie je možné z formulácie zmluvnej podmienky vyvodiť a jej neprijateľnosť vyplýva zo skutočnosti, že nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne, čím spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pri uvedenej neurčitej formulácii je možné ručiteľský záväzok rozširovať na pohľadávky a uhradenie nákladov z akýchkoľvek zmlúv, uzavretých medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným 1) bez akéhokoľvek obmedzenia. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Lučenec, sp. zn. 4C/17/2013-152 zo dňa 11.04.2013, ktorý obdobne vyhlásil predmetnú zmluvnú podmienku za neprijateľnú.

4. Vyjadrenie žalovaných 1), 2) bolo zástupcovi žalobcu doručené dňa 09.02.2015, vyjadrenie nepodal.

5. Po vydaní rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolaní žalobcu došlo k zmene právnej úpravy sporového konania, keď dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý okrem iného zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (O.s.p.), podľa ktorého rozhodoval súd prvej inštancie. V prechodných ustanoveniach (§ 470 ods. 1) CSP stanovil, že ak neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Súčasne však v § 470 ods. 2 CSP uviedol, že zostávajú zachované právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona. V zmysle týchto

ustanovení odvolací soud posuzoval otázku důvodnosti podaného odvolání žalobcem, nakoľko toto bolo podané za účinnosti O.s.p. Procesne vec posuzoval podľa ustanovení CSP.

6. Krajský súd preskúmal vec podľa § 379 a § 380 Civilného sporového poriadku, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá, vo výroku, ktorým bola vyhlásená neprijateľnosť zmluvnej podmienky a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

7. Rozsudok súdu prvej inštancie nebol stranami sporu spochybnený (vychádzajúc z obsahu odvolania žalobcu) vo výroku, ktorým bola vzájomná žaloba žalovaného 1) zamietnutá, v tomto výroku rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť a odvolací súd sa ho nedotýkal.

8. Odvolací súd podrobne preskúmal rozhodujúcu námietku, ktorá bola v odvolaní žalobcom vznesená, týkajúcu sa nesprávnej aplikácie Občianskeho zákonníka na právny vzťah strán sporu vyplývajúci zo zmluvy o úvere uzavretej dňa 12.01.2005, keď žalobca dôvodil, že v danej veci mal súd aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Odvolací súd konštatuje, že na danú vec ustanovenia Občianskeho zákonníka a zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch nesporne dopadajú, a pokiaľ ich súd prvej inštancie aplikoval, bolo jeho právne posúdenie veci správne. Odvolacia námietka žalobcu, uvedená v podanom odvolaní, preto nemohla v danej veci privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie veci. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil dôkazy v konaní vykonané každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil, z akých dôvodov, a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané, a ktoré nie. Uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré aj správne vyložil. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku a v podrobnostiach naň v zmysle § 387 ods. 2 CSP odkazuje. Na zdôraznenie správnosti právneho posúdenia danej veci súdom prvej inštancie odvolací súd dodáva nasledovné:

9. Je nesporné, že dlhšiu dobu bola súdna prax pri posudzovaní právnych vzťahov, vyplývajúcich z úverových a podobných zmlúv medzi dodávateľom a spotrebiteľom uzavretých podľa Obchodného zákonníka, nejednotná. Novela Občianskeho zákonníka, vykonaná zákonom č. 102/2014 Z. z. v čl. II. v bode 1. v § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pripojila vetu: „Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“. Uvedené ustanovenie nadobudlo účinnosť 01.05.2014 a právny predpis, ktorého je súčasťou, nemá prechodné ustanovenia. To znamená, že od jeho účinnosti sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

10. Citovaná právna úprava dáva odpoveď na zjednotenie súdnej praxe pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré boli uzavreté podľa Obchodného zákonníka aj pred účinnosťou tejto novely. Z dôvodovej správy k zákonu č. 102/2014 Z. z. vyplýva, že na zmluvy uzatvárané spotrebiteľmi, t. j. spotrebiteľské aj obchodné zmluvy, sa použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka a nie Obchodného zákonníka. Znamená to, že ak si zmluvné strany písomne dohodli v zmysle § 262 Obchodného zákonníka, že sa ich vzťah bude riadiť Obchodným zákonníkom, pre spotrebiteľské zmluvy to bude inak. Rovnako to bude platiť aj pre tzv. absolútne obchody, upravené v § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka. Ak sa uzavrie spotrebiteľská zmluva podľa Obchodného zákonníka, keďže v Občianskom zákonníku nie je upravená, tak okrem vymedzenia zmluvného typu a jeho podstatných náležitostí sa na všetko ostatné bude vzťahovať Občiansky zákonník“.

11. Uvedený právny záver judikoval Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí zo dňa 21.04.2015, sp. zn. 3MCdo/14/2014 v právnej vete „Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou“.

12. Z týchto dôvodov námietka žalobcu, spočívajúca v tvrdení nesprávneho právneho posúdenia danej veci podľa Občianskeho zákonníka a tvrdenie, že na danú vec mali byť aplikované normy obchodného práva, nebola dôvodná. Odvolací súd konštatuje, že zmluvný vzťah medzi žalobcom a

žalovanými 1), 2) na základe zmluvy o úvere zo dňa 12.01.2005, je spotrebiteľským vzťahom a bez akýchkoľvek pochybností naň dopadajú ustanovenia Občianskeho zákonníka a zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako to správne konštatoval i súd prvej inštancie.

13. Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým vyslovil, že zmluvná podmienka uvedená v článku II bod. 1 písm. c) Dohody o ručení, ktorú s právnym predchodcom žalobcu, spoločnosťou G., uzatvorila dňa 12.01.2005 žalovaná 2) v znení: „a všetkých ostatných zmlúv uzavretých medzi Veriteľom a Dlžníkom“, je neprijateľná (tretí výrok), odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením tohto výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré považuje za správne a výstižné, a na ktoré poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

14. Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti - vo výroku, ktorým žalobu zamietol a vo výroku, ktorým vyslovil neprijateľnosť zmluvnej podmienky vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania, ktorý čo do nároku ani výšky nebol stranami sporu kvalifikovane spochybnený, ako vecne správny potvrdil.

15. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovaní 1), 2) majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

16. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).